

‘Opera heeft de taal om alle zintuigelijke ervaringen te verbeelden.’

Een onverklaarbare druppel toversap

Ze wordt ook wel de keizerin van de theatrale fantasie genoemd. Ola Mafaalani regisseert *A Midsummer Night's Dream* van Benjamin Britten, naar de beroemde komedie van William Shakespeare. In haar regie komen niet alleen alle zintuigen maar ook wezenlijke kwesties aan bod. ‘Deze opera laat zien hoe wreed wij kunnen zijn uit naam van de liefde.’

U bent een bekende en eigenzinnige theaterregisseur. Dit is uw tweede operaregie en debuut bij Opera Zuid. Hoe kwam het op uw pad?

‘Er wordt vaak tegen me gezegd dat ik theater regisseur alsof het opera is. Ik kan geen noot lezen, maar ik voél de muziek. Dat muzikale ritme zie je terug in de montage, het licht en de teksten in mijn voorstellingen. Toen ik uitsprak dat ik wel eens een film of opera zou willen regisseren, volgden er meteen uitnodigingen.’

Wat voelt u bij de muziek van Benjamin Britten?

‘Zijn muziek is heel minimalistisch en geeft alleen iets aan, een androgyne toonkleur die bijna niets invult. Als luisteraar zweef je en kleur je de muziek in met je eigen biografie van de liefde. Als een gerecht dat heerlijk ruikt, maar zich pas op je tong prijsgeeft.’

A Midsummer Night's Dream is niet alleen een traktatie voor de ogen en oren maar voor alle zintuigen. Waarom kiest u voor deze benadering?

‘Als ik iets zie, stroomt er een ervaring door mijn lichaam. Ik heb geen taal om dat gevoel te verwoorden, maar de toonlagen in muziek hebben exact dezelfde frequentie. Daarom ben ik zo’n operaliefhebber; opera heeft de taal om alle zintuigelijke ervaringen te verbeelden.’

Wat hoopt u met die zintuigelijke ervaring bij het publiek te bereiken?

‘Het kinderkoor komt niet gewoon op en zingt, maar bakt en kookt al zingend. Samen met een kok smelten ze chocola en spelen daarmee, meel vliegt in het rond. Het is mijn associatie met de onvoorwaardelijke liefde zoals kinderen die beleven. Zij kennen de romantische liefde waar het stuk over gaat nog niet. Als je die kinderen bezig ziet, ervaar je zelf weer even die volle liefde voor alles om je heen. Het is mijn behoefte om deze opera jouw eigen liefdesrelatie te laten zijn. Opera is niet ontstaan als elitaire kunstvorm. Het is midden in de maatschappij begonnen als een vertaling van een normaal leven zoals dat van jou en mij.’

Wat zegt *A Midsummer Night's Dream* over ons leven?

‘Deze opera beschrijft ons liefdesleven in alle vormen en gaat over wat wij niet kunnen zien. Het is een droom, waarin nachtmerrie en paradijs elkaar afwisselen. De druppel toversap van elfenkoning Oberon is onze eigen levenssituatie. Weet jij waarom je op de een en niet op de ander verliefd wordt? De liefde is precies zoals Britten en Shakespeare het beschrijven: een onverklaarbare druppel.’

Mooi is voor u niet genoeg. Welke wezenlijke kwestie snijdt *A Midsummer Night's Dream* aan volgens u?

'*A Midsummer Night's* is een maatschappelijk stuk over egoïsme binnen de liefde. Het begint niet voor niets met een vechtscheiding om een jong kind. En wat denk je van de wet die beslist van wie je mag houden? Dat heeft niets met liefde te maken. De opera laat zien hoe wreed wij kunnen zijn uit naam van de liefde. We kunnen het leven van onze partner tot een hel maken en toch zeggen "Ik hou van je". Maar deze woorden brengen een verplichting met zich mee. Dat geldt voor al je relaties. En hier ligt de verbinding met de maatschappij. Een politicus bijvoorbeeld heeft een integriteitverplichting naar zijn burgers. Niet alleen aan je carrière denken, maar ook aan het voor wie en waarom van je daden.'

U hebt vaker stukken van Shakespeare geregisseerd. Wat betekent hij voor u?
'Ik ben al zo lang verliefd op Shakespeare, een man vol speelsheid, vitaliteit en poëzie.

Op de middelbare school lazen we in de Engelse les sonnetten van Shakespeare en ik snapte geen er geen woord van. En toch was ik betoverd, omdat zijn woorden mijn ziel raakten. Nu ik aan *A Midsummer Night's Dream* werk, voel ik me een medium van Shakespeare. Ik kan niet met hem praten maar wel zijn teksten interpreteren en er verder op bouwen. Wij zijn een team. Ik ga met hem naar bed en word met hem wakker, elke dag. En Britten ligt ertussen.' Ola Mafaalani lacht uitbundig. 'Monogamie werd polygamie, *A Midsummer Night's Dream*.'